

Manus: 3 Rätten att utöva

Innebörden i religions- och övertygelsefrihet: Rätten att utöva sin religion eller övertygelse

Den andra aspekten av religions- och övertygelsefrihet är friheten att uttrycka sin övertygelse genom undervisning, praktisk tillämpning, gudstjänster och efterlevnad. Att uttrycka sin tro eller övertygelse i ord och handling. Internationell rätt om mänskliga rättigheter ger människor rätten att göra det offentligt eller privat. Ensamma eller tillsammans med andra

Man har rätt att be enskilt och att utöva sin religion eller övertygelse som en del av en gemenskap i en församling med gemensam gudstjänst och gemensamma traditioner.

Och församlingen har också rättigheter – inte gentemot sina medlemmar utan rättigheter i förhållande till staten. En av de viktigaste av dessa är att staten måste se till att religiösa församlingar som vill ha status som juridisk person får det, så att de kan inneha bankkonton, äga byggnader och driva institutioner.

Det finns många olika sätt för individer och grupper att utöva en religion eller övertygelse, och FN-experterna har gett många exempel på aktiviteter som är skyddade:

- Att mötas i gudstjänster, fira högtider och vilodagar
- Att bära religiös klädsel och följa speciella matregler
- Att aktivt delta i samhället, till exempel genom att bilda välgörenhetsorganisationer
- Att prata om och undervisa om en religion eller övertygelse och utbilda eller utse ledare
- Man får också samla in frivilliga gåvor
- och diskutera trosfrågor på nationell och internationell nivå.

Nu kanske du säger bra, det här är precis de rättigheter jag vill ha i min församling!

Det kan också hända att du blir orolig!

Hur ska vi se på grupper som förtrycker och kontrollerar sina medlemmar eller främjar hat och våld mot andra? Är de fria att sprida och utöva sin övertygelse? Skyddar religions- och övertygelsefrihet till exempel IS, den så kallade islamiska staten?!

Jag skulle vilja ge tre svar på detta:

Att utsätta människor för tvång är uttryckligen förbjudet i frågor om religion och övertygelse. Enligt internationell rätt har ingen – varken staten, religiösa ledare eller någon annan person eller grupp – rätt att påtvinga andra sin övertygelse eller sin religiösa praxis. Tvång är inte tillåtet. Detta är en av de sex aspekterna av religions- och övertygelsefrihet, så titta på videon om tvång för mer information!

Enligt mänskliga rättighetslagar är det också förbjudet att använda en rättighet för att bryta mot en annan. Så religions- och övertygelsefrihet ger varken staten,

någon person eller grupp tillåtelse att förtrycka människor, uppmana till våld eller utföra våldshandlingar.

Naturligtvis finns det många regeringar och grupper som använder våld och förtryck i religionens eller övertygelsens namn. Men religions- och övertygelsefriheten ger dem ingen rätt att göra det. Tvärtom finns den till för att skydda dem som drabbas av förtryck och våld.

Även om rätten att ha eller byta religion eller övertygelse inte kan begränsas, kan rätten att utöva en religion eller övertygelse begränsas. Men *endast* när följande fyra regler följs:

Begränsningen måste vara lagstiftad och *nödvändig* för att skydda andra människor. Den får inte vara diskriminerande och den måste vara proportionerlig i förhållande till det problem som den ska hantera.

Dessa regler är mycket viktiga. Utan dem kan regeringar begränsa alla grupper eller utövningar som de inte råkar gilla.

Tyvärr ignorerar många regeringar dessa regler.

Restriktiva lagar vid registrering är ett stort problem. I stället för att göra registrering och status som juridisk person till möjligheter som är tillgängliga för samfund som vill ha det, kräver vissa regeringar registrering och gör den till ett villkor för rätten att utöva en religion eller övertygelse. Det finns också restriktiva lagar som begränsar gruppernas möjlighet att registrera sig.

I Kazakstan har den auktoritära regeringen förbjudit all oregistrerad religiös aktivitet och många grupper har nekats registrering. Det är också olagligt att prata om religion med någon utanför sitt egen religiösa samfund och all religiös litteratur måste censureras före användning. Detta påverkar alla religiösa grupper.

I Vietnam är den Enade buddhistiska kyrkan förbjuden och dess ledare har tillbringat över 26 år i fängelse och husarrest.

I Frankrike försökte några borgmästare förbjuda burkini – en badkläder som täcker hela kroppen utom ansiktet – på grundval av allmän ordning. Den lagen upphävdes av den högsta förvaltningsdomstolen, men ett förbud mot att bära kläder som täcker ansiktet är fortfarande tillämpligt. Och i Danmark är halal- och kosherslakt förbjuden.

Rätten att utöva sin religion begränsas i praktiken också av hur människor och grupper i samhället agerar. I en undersökning av över 5 000 judar i nio europeiska länder uppgav 22 procent att de inte bär religiösa kläder som kippa av rädsla för sin egen säkerhet. I flera länder runt om i världen är människor rädda för att besöka heliga platser av fruktan för attacker från extremistiska terrorgrupper som har anknytning till islam. Medan gemensamma fredagsböner är omöjliga i vissa delar av Centralafrikanska republiken på grund av risken för milisattacker mot muslimer.

Sammanfattningsvis: Friheten att utöva religion eller övertygelse skyddar både enskilda och grupper rätt att uttrycka sin tro eller övertygelse i ord och handling. Detta kan göras både privat och offentligt. Grunddokumenten om de mänskliga

rättigheterna ger många exempel på de typer av handlingar som får skydd, och ett av de viktigaste skydden för grupper är rätten till status som juridisk person.

Rätten att utöva kan begränsas, men endast om en strikt uppsättning regler följs som visar att begränsningen är laglig, nödvändig för att skydda andra människor, icke-diskriminerande och proportionerlig mot det problem som den ska hantera.

Tyvärr är det många regeringar runt om i världen som inte följer dessa regler. Rätten att utöva kränks av både regeringar och grupper i samhället.

I utbildningsmaterialet på hemsidan finns mer information om rätten att utöva, inklusive texter från grunddokumenten om de mänskliga rättigheterna med hänvisningar till ämnet.